

Evim Evim Güzel Evim!

Büyük kentlerdeki evler genellikle birbirine benzer. Buralarda sağlam ve korunaklı bir ev yapmak için gerekli malzeme ve araçlara ulaşmak daha kolaydır. Peki, dünyanın çok farklı bölgelerindeki evler nasıl acaba? İnsanlar yaşadıkları yer ve iklim koşullarına uygun evler yapmayı hep başarıyorlar. Böylece, en sıcak ya da en soğuk yerlerde bile yaşamlarını sürdürebiliyorlar. İşte bunlardan birkaç örnek... Siz hangisinde yaşamak isterdiniz?

Sıcak Havada Kerpiç Ev

Kerpiç, toprak, kil, su ve samanın karıştırılmasıyla hazırlanır. Bu karışım ezilerek çamur haline getirilir. Daha sonra dikdörtgen biçimli tahta kalıplara dökülerek, burada sıkıştırılır ve kuruması için güneşin altında bırakılır. Kerpiç evlerin içi ve dışı çamur ya da kireçle sıvanır. Kerpiç, ısıyı içinde depoladığı için bu evlerin içi yazın daha serin, kışın daha sıcak olur. Bu nedenle çok sıcak ve kuru iklimi olan yerlerde evler kerpiçten yapılır.

Moğolistan Bozkırlarında Çadır Yaşamı

Hiç çadırdaki kaldınız mı? Fotoğraftaki ev çadıra benziyor. Bu çadırlara "yurt" deniyor. Yurt, çember biçimli tahta bir iskeletin üzerinin keçeyle kaplanmasıyla yapılır. Keçe, koyun yününden yapılan kalın bir kumaştır ve yağmura, kara karşı koruyucudur. Kimi zaman yurtların dışı çadır bezi gibi kumaşlarla da kaplanır. Çadır bezi rüzgârı önler. Göçebe bir yaşam biçimi olanlar bu çadırlarda yaşarlar. Çünkü sık yer değiştirdiklerinden evlerinin kolay taşınabilir olmasını tercih ederler.

Kutuplarda Evler Kardan Yapılıyor

Eskimolar sıkıştırılmış kar bloklarından yaptıkları evlerde yaşarlar. Bu evlere “iglu” denir. Kanada’nın kutup bölgesinde bu evler yaygın olarak kullanılır. Çünkü kar soğuğa karşı iyi bir yalıtıcıdır. Dışarıda sıcaklık -45°C olduğunda, içerinin sıcaklığı $-7 - 16^{\circ}\text{C}$ arasında kalır. Evin giriş kısmına yapılan kısa tünel de, kapı açıldığında içeri rüzgâr girmesini ve ısı kaybını önler.

Çöl İklimine Mağara Ev

Sahra Çölü’nün kıyısındaki Matmata kentini duydunuz mu hiç? Yaz günlerinde sıcaklık 43°C yi geçer; geceyse -40°C ’ye kadar düşer. Matmata’da kuru çöl havası egemendir. Burada insanlar, gündüzün yakıcı sıcağından ve gecenin dondurucu soğuktan korunmak için toprağı kazarak yaptıkları mağara evlerde yaşarlar. Bu evlere rampa ya da merdivenlerle inilir. Evin içindeki odalar birbirine tünellerle bağlanır. Bu evlerde sıcaklık hep sabit kalır. Kumtaşından duvarlar, gün boyunca ısıyı emer ve gece boyunca ılık kalır. Duvarlar, sabaha kadar yeniden serinler ve gün boyunca serin kalır.

Andy Carvin

Su Üzerinde Yaşam

Brunei, Güney Çin Denizi’nin kıyısında bir ülke. Tropikal iklimle sahip olan Brunei’nin bir köyünde, yaşam suyun üzerinde sürüyor. “Su köy” olarak bilinen bu köyde evler ırmakta yüksek sütunlar üzerine kurulmuş. Evlerin ırmak üzerinde olması, insanların sıcak ve nemden korunmalarını sağlıyor. Okyanustan gelen güçlü rüzgârlar, ırmak boyunca ilerleyerek

bu köye kadar ulaşıyor. Evlerin açık pencerelerinden girip serin okyanus havasının evin içinde dolaşmasını sağlıyor. Yalnızca bu da değil! Evlerin altında kalan gölgelik yerlerde insanlar yüzerek serinleyebiliyorlar. Bu köyün çocukları yürümeden önce yüzmeyi öğreniyorlar.

Banu Binbaşaran Tüysüzöğlu

Kaynaklar:
Slepkow, M., Human Homes, Faces, May2006
Snow Is Useful! Weekly Reader - Edition 2, 12/12/2003
Stevens, S., Hidden From View, dig, Jul/Aug2004